

»SLOVENE« volja
po vošti na vso strani Jugo-
slavije in v Ljubljani:
za celo leto naprej . . . K 240—
za pol leta . . . 120—
za četrt leta . . . 80—
za en mesec . . . 20—
Za inozemstvo celotno K 420—
Sobotna izdaja:
za eno leto . . . K 40—
za inozemstvo . . . 55—

SLOVENE

Inserati:
Enostopna petstvarica (50 mm
široka in 3 mm visoka ali nje
prostor)
na enkrat . . . po K 6—
poslana itd. . . po K 9—
Pri večjem naročilu popust.
Najmanjši oglas 9/9 mm K 15.
Izbija vsak dan izzemski
ponedeljnik in dva oglas-
nika ob 8. uri zjutraj.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Recepti se ne vračajo; neizplačana pisma se ne
sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, upravn. št. 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne aran-
žirane št. 650 za naročnike in št. 349 za oglase,
avstr. in češke 24.797, ojr. 23.311, bosn.-herc. 7583.

O reorganizaciji naše vojske.

(Govor posl. Sušnika v ustavnem odboru dne 8. marca.)

II.

Ravnopravnost v vojski.

Včeraj sem govoril o tem, da je treba, da se vojska demokratizira. Gospod minister je bil mnenja, da je vojska zadostno demokratična že radi tega, ker je v njej vse polno častnikov, ki so izšli iz kmetijskega stanu. Jaz mislim, da je demokratizacija vojske potrebna v drugem smislu. Treba je, da vlada v vojski res enakost in bratstvo; vsi vojaki se morajo čutiti za sinove istega naroda, za člane iste državne organizacije, in se zavedati, da vrše eno prvih dolžnosti do države; vojaško dolžnost. Vsakdo ima pravico zahtevati, da se postopa z njim, kakor s človekom, ker ima vsakdo od njih svoje dostojanstvo in pravico do življenja, ki je vredno človeka.

Predsednik dr. Momčilo Ninčič (zvoni): Gospod poslanec, prosim, da se držite dnevnega reda in ne spuščate v podrobnosti, ki niso v zvezi z ustavnim vprašanjem.

Poslanec Ant. Sušnik: Govorim o uredbi vojske, ki je na dnevnem redu, in hočem navesti nekatere stvari, ker želim, da bi bila naša vojska v resnici narodna vojska in demokratično organizirana. Mislim, da je bolje, če te stvari povem tu v ožjem odboru, nego da jih spravim v razgovor v plenumu.

Pravega demokratičnega duha pri nas ni med častniki in ne med vojaki. Na videz vlada sicer med častniki kolegijskost in solidarnost. Toda če človek pogleda za kulise, vidi, da se čuti gotova vrsta častnikov kot nekaj več, da hoče nad ostalimi izvajati nekako supremacijo. More se opaziti, da vlada v gotovih vrstah naravnost mržnja in nezaupanje proti častnikom, ki so prišli iz bivše Avstro-Ogrske. To se vidi posebno, če gre za kako transferiranje ali avancement. Tedaj se pokaže vse, kar je skritega, in mnogo izvrstnih, dobrih častnikov se takorekoč prisili na razne načine, da zapuste službo, kar je le na veliko škodo državi, posebno pa še organizaciji in ugledu vojske same.

Zdi se, da vlada neka tendenca, kakor da se namerava odstraniti polagoma iz vojske vse častnike, ki so nekdanji služili v bivši Avstriji. Če so med temi častniki nekateri, ki se ne morejo uživati v nove razmere, ki nimajo ali ne morejo imeti prave narodne zavesti, je najbolje, da ti odidejo iz naše armade. Toda jaz vem, da je med njimi tudi mnogo izvrstnih častnikov, ki ljubijo novo domovino in ki bi hoteli vse svoje zmožnosti posvetiti vojaški službi. Izguba takih častnikov je samo na veliko škodo naše vojske.

Dalje mislim, da se pri nas ponavlja to, kar se je godilo že v Prusiji in Avstriji. Tam so bili podčastniki srah vsakega vojaka, zlasti novince (rekruta). Rekruti so se tako bali podčastnikov, da jih je obšla groza, če so morali prestopiti prag vojašnice. Ta strah pred slabim ravnanjem v vojašnici je ovekovečen celo v narodni pesmi: »V kasarno sem stopil korajžen, vesel; sem puško zagledal, sem jo tak začel.« Podčastniki v nekdanji Avstriji in Prusiji so bili nekaka posebna parvenijska kasta, ki je videla svojo edino nalogo v tem, da je šikanirala in psovala kmetске in delavske sinove. Mučili so jih, zaničevali in jim nalagali vsakovrstna poniževalna dela.

Ne trdim, da se to dogaja v tako visoki meri tudi v naši vojski. Vendar pa si ne morem raznih nepravilnosti tolažiti drugače, kakor da so jih v prvi vrsti krivi baš taki podčastniki. Gospodu ministru je znano — saj smo vložili nanj tozadevno interpelacijo — da se z našimi vojaki ne postopa tako, kakor predpisuje zakon. Po zakonu je prepovedano vojake batinati, a se batinjajo kljub temu; vojaki morajo za kazni stati v vodi, morajo gledati v solnce itd., kar vse tudi prepoveduje zakon. Ko smo prišli s temi pritožbami, je gospod minister rekel, da to ne odgovarja resnici. A komaj smo interpelacijo dobro vložili, je došlo zopet vse polno pisem iz raznih krajev, kjer tožijo vojaki, da se take protizakonitosti še vedno ponavljajo. Zgodilo se je celo, da se nekega vojaka privezali na križ. . .

Predsednik dr. Momčilo Ninčič (zvoni): Prosim Vas, gospod poslanec, da se ne spu-

ščate v posamezne slučaje, ampak da postavite svoj predlog.

Poslanec Anton Sušnik: Gospod predsednik, jaz govorim o organizaciji vojske in bom koncem svojih izvajanj stavljal konkreten predlog.

Nekega vojaka so torej privezali na križ in ga, če je omedlel, polivali z vodo. To je slučaj, ki mora vsakega človeka napolniti z grozo. A tudi sicer postopajo podčastniki kar mogoče kruto z vojaki. Tu imam n. pr. pismo, v katerem piše vojak, da je izpolnjen ves čas, ko vojaki ne eksercirajo, s tem, da jih kaplarji šikanirajo; nalagajo jim vsa mogoča poniževalna dela; tako morajo n. pr. nositi gnoj z rokami iz hleva. Vedno morajo biti doma. Prepovedano jim je iti v mesto in občevariti s prebivalstvom, živijo kakor v prognanstvu.

Z našimi vojaki se postopa tako, kakor se je postopalo nekdanj v Avstriji. Tudi Nemci so, da bi lažje vladali nad Slovenci, predstavljali slovensko vojaštvo v čisto tuje kraje med popolnoma tuj narod. Naši vojaki se niso mogli vdomežiti in večkrat je vladalo naravnost sovražstvo med vojaštvom in civilnim prebivalstvom.

Predsednik dr. Momčilo Ninčič (zvoni): Gospod poslanec, ne morem dopustiti, da se tu govori, kakor bi bili nekateri kraji v naši državi za našega državljanov tujci. Izvolite svoj govor zvršiti in stavi predlog.

Poslanec Anton Sušnik: Bom završil in stavljal predlog, moram ga pa še poprej utemeljiti.

Nekateri častniki in podčastniki v naši armadi se ne morejo otresti misli, da je vse, kar je prišlo »iz prekace«, prepojeno z avstrijskim duhom. Zato zmerjajo nas in Hrvat »švabe«, kar je za naše vojake huda žalitev. Očitajo jim, da so »zarobljeniki«, da jih je srbska vojska zarobila, kolnejo jim mater in Boga, tako da je naše ljudi kar strah.

Vem, da so to stvari, ki jih je težko na mah odpraviti, ker izhajajo iz posebne tukajšnje mentalitete. Pa trebe je, g. minister zna za vse to in da se na vso moč potruditi, da se to popravi. V armadi mora zavladati drugačen, res demokratičen duh, tako da se bo z našimi Slovenci in Hrvati lepše postopalo, da se bodo čutili vsi vojaki med seboj enakovredni in enakopravni.

Minister za konstituanto Marko Trifkovič: Tako stvari so pisali o naši vojski slovenski listi in baš to je bilo vzrok, da smo izgubili Koroško.

Poslanec dr. Janko Simrak: Nismo izgubili Koroške zaradi tega, ker so listi tako pisali, ampak zaradi tega, ker se je vojaštvo tam slabo ponašalo. Prvikrat čujemo danes iz ministrske klopi, da so slovenski listi krivi, da smo izgubili Koroško. To je podlikanje, gospod minister! Sramota je, da tukaj pade z ministrske klopi očitke, da so povzročili izgubo Koroške slovenski listi. Tako se ne govori! Vložili bomo radi tega interpelacijo na ministrskega predsednika. Takrat bomo govorili o tem, kdo je zakrivil izgubo Koroške, koliko se je trudila naša stranka v Beogradu, da bi rešili Koroško!

Poslanec dr. Laza Markovič: Ali ste Vi Slovenec, gospod dr. Simrak, da zagovarjate slovenski tisk?

Poslanec dr. Simrak: Nisem Slovenec, ampak Jugoslovani in bom branil pravtako Slovenca kakor Hrvata in Srba.

Predsednik dr. Momčilo Ninčič (zvoni): Prosim gospode poslance, da ne vpadajo v govor in ne prekinjajo govornika. Gospoda poslanca Sušnika pa prosim, da završi in stavi konkreten predlog.

Poslanec Anton Sušnik: Jaz mislim, da gospod minister za konstituanto nima prav, ako očita slovenskemu tisku, da je zakrivil izgubo Koroške. Kot Slovenec moram proti temu najenergičneje protestirati. On mora vedeti, da je tozadevno naš tisk storil svojo dolžnost, da smo vsi z našo vlado vred storili vse, kar je bilo v naši moči, da se reši Koroška. Da se to ni zgodilo, je vzrokov več, a baš mnogo krivo je i postopanje naše vojske.

Poslanec dr. Laza Markovič: Zakaj ste pa vojsko klicali na pomoč?

Poslanec Anton Sušnik: A zato ni bilo treba, da je vojska tako postopala.

Minister za konstituanto Marko Trifkovič: Nikar ne izjavljate. Če boste dalje tako govorili, bomo tudi mi spravili na dan stvari, o katerih smo mislili molčati.

Poslanec Anton Sušnik: Prosim, gospod minister, jaz govorim, ker želim naši vojski dobro, kritiziram zato, ker želim, da se naša armada preuredi tako, da bo res dobra in narodna.

Velika napaka je to, — naj oprostí gospod minister, da se pošiljajo naši rekruti v tuje kraje. . .

Predsednik dr. Momčilo Ninčič (zvoni): Gospod poslanec, opozoriti Vas moram na to, da je bil predlog, da mora služiti vojska v svojem domačem kraju, že včeraj odklonjen; zato Vašega tozadevnega predloga ne bi mogel staviti več na glasovanje, kakor tudi ne morem dopustiti nadaljne diskusije o tem vprašanju.

Poslanec Anton Sušnik: Jaz imam še drug predlog, gospod predsednik, zato bom nadaljeval. — Rekruti iz Slovenije in Hrvatske se premeščajo daleč v Makedonijo, Črno goro in Albanijo. To so za našega človeka popolnoma tuji, nepoznani kraji in nepoznani ljudje. . .

Predsednik dr. Momčilo Ninčič (zvoni): Vi me iznenadite, gospod poslanec. Vi veste, da za državljana naše zemlje v naši državi ni tujih krajev. Vojaki iz Srbije, ki so šli braniti Slovenijo, tudi niso slovenskih krajev nikdar smatrali za nepoznane. (Medklic: »Oni so tam poginili!«) Prav tako je pričakovati, da tudi slovenski vojaki ne bodo smatrali Makedonije za tujo in nepoznano zemljo, ako jo gredo braniti, kakor gredo braniti naši vojaki Slovenijo. Prosim Vas, završite svoj govor. (Poslanec Anton Sušnik: »To bom storil.«) Vi že pet minut obljubujete, da boste takoj končali. Ako ne končate hitro, sem prisiljen, da Vam vzamem besedo.

Poslanec Anton Sušnik: Za človeka, ki ni bil še nikdar v Makedoniji, je naravno, da mu je Makedonija čisto neznan kraj.

Reči moram, da je to velik nedostatek v naši vojski, ker vojaki nimajo prilike, da bi služili v ozemlju, iz katerega so se rekrutirali. Ravno v tem leži velika prednost organizacije narodne vojske (milice), ki jo zahtevamo, da služi vsak vojak v domačem kraju, kjer pozna narod in njegove običaje, njegove kulturne, gospodarske in socialne razmere.

In še nekaj je, kar naši vojaki, ki služijo v Makedoniji, težko občutijo. Ne smejo služiti vsi skupaj, ampak po dva ali trije so kakor za kazen prideljeni posameznim vojaškim edicijam. Spominjam se, da je tako postopala bivša Avstrija z muslimani, katere je, kakor v zasmešno pridelila čisto tujim nemškimi polkom. Tako slovenski vojaki ne morejo občevati s srbskimi tovariši, ker ne poznajo njihovega jezika. Ni jim dovoljeno, da bi čitali slovenske knjige in časopise. Prosim Vas, gospod minister, da mi poveste, zakaj naši vojaki ne smejo brati časopisov. Naši časopisi so cenzurirani in ne prinašajo nič protidržavnega! Vrhu tega je treba vpoštovati, da so med rekruti tudi inteligentni ljudje, ki jim je branje potrebno. Še v Avstriji je bilo vojakom dovoljeno brati časopise, samo v naši državi je to prepovedano. Vojak sme brati samo »Vojniško glasilo«, ki je menda po določitih vojnega ministrstva edini za vojake dober list.

Predsednik dr. Momčilo Ninčič (zvoni): Opominjam Vas še enkrat, da je diskusija o vprašanju, kje naj služijo vojaki zaključena. Prosim, da končate in preberete svoj predlog.

Poslanec Anton Sušnik: Prosim gospoda vojnega ministra, da pove, zakaj prepoveduje naše časopise.

Hotel sem govoriti še o tem, kako naši vojaki ne morejo izpolnjevati svojih verskih dolžnosti, kako se jih sili v pravoslavno cerkev i. t. d., pa ker ne smem govoriti dalje, stavim svoj predlog. »V ustavi naj se zajamči ravnopravnost vseh vojakov; vojaki naj služijo v ozemlju, iz katerega se rekrutirajo.«

Prosim še enkrat, da vzamete moj govor tako, kakor je bil mišljen. Doseči sem hotel samo to, da se popravi, kar je v naši vojski slabega, da se naša armada reorganizira tako, da bo v resnici narodna vojska in da bodo vojaki z veseljem služili v njej.

Nesoglasje med muslimani.

Belgrad, 16. februarja. (Izvirno) Pri glasovanju v muslimanskem klubu je glasovalo 13 poslancev za vstop v vlado, 7 poslancev pa proti. Ako se vpošteva odsotne poslance, je pravo razmerje 13 : 11. Ne ve

se še, kake posledice bodo izvajali muslimanski poslanci, ki so glasovali proti.

Pucelj minister vere?

Belgrad, 16. marca. (Izvirno) Poslanec dr. Vošnjak bo še, kakor se čuje, prihodnje dni imenovan za kraljevega poslanika v Varšavi. Mesar in gostilničar Pucelj pa dobi listnico ministra za vere.

Sodba zemljoradnikov o samostojnih.

Belgrad, 16. marca. (Izv.) Zemljoradnički klub bo izdal poseben komunique glede izstopa slovenskih samostojnih poslancev. V komuniketu se bo poudarjalo, da slovenska samostojna stranka ni nobena kmetška stranka. Izstop ni nikogar iznenadil, ker je dr. Vošnjak že dolgo časa vodil politiko, ki je bila nasprotna zemljoradničkemu klubu. Danes je izstopil iz kluba tudi poslanec Drogenik.

Buna v demokratskem klubu.

Belgrad, 16. marca. (Izvirno) Radi sporazuma med muslimani in vlado je nastalo med enim delom demokratskega kluba nezadovoljstvo. Nekateri demokratski poslanci groze z izstopom iz kluba.

Socialno-gospodarski program komun. slov.

Belgrad, 15. marca.

Ker so se zemljoradniki in socialisti zedinili z demokratij in radikali na jako ozek program socialno-ekonomskih načel, kibi se naj uvrstil v ustavo, je od opozicije imel zadnji čas samo Jugoslovanski klub široko začetna socialno-gospodarska prava za ustavo. Včeraj so mu sledili tudi komunisti ter predložili ustavnemu odboru principe, ki bi naj zakonodajstvu služili pri konkretni izgradbi ekonomsko-gospodarskih, lastninskih in socialnih zakonov. Komunistična načela, ali pravzaprav načela komunistov, se ne razlikujejo v mnogih točkah od načel, ki jih priporoča Jugoslovanski klub. Vobče pa je program Jugoslovanskega kluba mnogo obširnejši nego komunistični, kar beležimo z veseljem in zadovoljstvom.

V programu komunistov manjka vsaka jasna beseda o njihovem gledišču na privatno lastnino. Zahtevajo sicer, da pridejo sekvestrirana podvzeta v kolektivno »administracijo«, da se razlastijo fevdalna posestva in da pridejo v »korist« države ali samouprav ali onih, ki zemljo obdelujejo, da se istotako razlastijo vsa cerkvena, samostanska in vakuvska posestva v »korist« onih, ki jih obdelujejo, oziroma v »korist« samoupravnih edicij, a jasno ni nikjer izrečena negacija privatnega lastništva. »Korist« se lahko razume tudi kot lastnina, »administracija« je malo jasna beseda, pod katero se pač ne more razumeti lastninska pravica.

Glede zaščite delavne moči zahtevajo komunisti brez vsake razlike osemurni delavnik in »angleško nedeljo«. Mi razločujemo tukaj delavce v obrti in industrijah na eni strani ter poljedelske delavce na drugi strani. Glede prvih popolnoma soglašamo, glede drugih razločujemo med delavci, ki žive v kmetijski družini kot njeni člani in med delavci, ki prihajajo kot dninarji h kmetu na delo. Pri delavcih, živčih v družini, se na vsak način mora zaščititi za zdravje potreben odmor, pri dninarjih pa se morajo razločevati kategorije, za katere se lahko brez premisleka pristane na osemurni delavnik, za črge pa, katerih delo se mora v gotovem času izvršiti, da kmet ne trpi škode, se bo moralo poskrbeti, da se osemurni delavnik vzame samo kot podlaga za obračunane dne. Qui bene distinguit, bene docet, to načelo bo tudi v tem vprašanju najlažje prebrodilo vse ne majhne težkoče.

Komunisti zahtevajo nadalje delavske in kmetске svete, ki bi naj glede sekvestriranih podvzetij sprejeli njih »administracijo«, a glede rudarskih, prometnih, in-

dustrijskih in drugih velikih gospodarskih privlatnih, akcionarskih, državnih in samoupravnih podjetij njih »kontrola«. Naš program je tudi v tem oziru popolnejši. Na vsakem podjetju nista interesirana samo delavec in podjetnik, nego tudi konsument. Radi tega morajo biti takozvani delavski in kmetijski sveti glasom naših zahtev sestavljeni od vseh treh komponentov.

To so edine točke, v katerih se razločujemo od komunistov glede njihovih socialno-ekonomskih načel in sicer razločujemo ugodno, ker smo točnejši, jasnejši in popolnejši, vsled tega tudi socialnejši. A naš program donaja vrhotelega marsikaj, česar v komunističnem programu pogrešamo. Tako je naše kmetijsko, delavsko, rokodelsko in pomorsko pravo izdelano mnogo popolnejše, na rokodelca in pomorca se komunisti sploh niso ozirali. Brez samohvale, samo v svrhu suhe konstatacije lahko rečemo, da je danes naša Slovenska in Hrvatska ljudska zares socialna stranka par excellence.

Zavlačevalna taktika vlade.

Belgrad, 14. marca 1921.

Današnja plenarna seja ustavodajne zbornice se je pač začela in končala tako, kakor je bilo pričakovati: zasedanje je odloženo do 5. aprila. Temu primerno je bilo tudi zanimanje pičlega števila poslancev in občinstva.

Tembolj pa so oči državljanov Jugoslavije obrnjene na ustavni odbor, čigar delovanje se pazno zasleduje tudi v inozemstvu. Med tem pa se kopičijo in zmotavajo najvažnejši državni in mednarodni problemi brez kakršnegakoli sodelovanja izvoljenih zastopnikov ljudstva. Dočim obstoja po vseh moderno in res demokratično urejenih državah permanenten parlamentarni odsek za zunanje zadeve, se pri nas prepušča popolnoma svobodne roke nekoliko absolutistično-centralistično usmerjenim osebam, ki poleg svoje npravi zasledujejo dostikrat postranske cilje v največjo škodo države.

Zato ni izključena možnost, da bo treba — čimprej tembolje — vzeti nov, čist list papirja, na katerem se bo pisala demokratična ustava Jugoslavije.

Ob danem sedanjem položaju ni misliti, da pride do sporazumne ali pa vsaj kompromisne rešitve ustavnega vprašanja. Preti celo nevarnost, da se bo z nepotrebnim izizvajanjem kolizij poglubil in razširil prepad, ki zija izmed podeljenih duhov.

Vzemimo samo slučaj § 13. To »samostojno seme«, vsejano v centralistične brazde z intrigami obdelanega belgrajskega zemljišča, bo na jutranji seji ustavnega odbora zopet pogrevalo burne debate iz polpretekla dobe. Komu v korist in v škodo? V korist pač le onim, ki hočejo ribariti v kalnem in na škodo narodnim energijam, ki bi se mogle uporabiti v obče-koristne svrhe.

Tudi upravna razdelitev države dala bi se doseči brez posebnih težkoč, da niso vmes protijudski interesi sicer maloštevilnih, vendar pa po milosti nekaterih zasleplencev še vedno odločujočih življenj.

Sicer pa imamo samo še kakih deset delovnih dni in v tem kratkem času se vsa ta in slična vprašanja ne bodo mogla prelomiti na kolenu.

Poleg vsega tega pa prihaja še trhlo stališče sedanje vlade, ki se vzdržuje le še s fiktivnimi injekcijami, češ, vodijo se pogajanja s tem in onim klubom, ta ali oni klub se je že odločil za sodelovanje z vlado itd. To komedono stališče je sicer razumljivo, dokler deluje samo ustavni odbor. Toda v res parlamentarni zbornici vlada ne bi se mogla držati.

Da se torej obdrži sedanja klika, ki ima po razkritju »Hrvata« v svoji sredini bivše avstrijske konfidente, ki imajo na svoji kosmati vesti prerano smrt mnogih Srbov, — na krmilu, so tej kliki dobrodošla celo sredstva zavlačevanja in obstruiranja delovanja ustavnega odbora.

Tu tiči torej pravi vzrok, zakaj ni mogoče priti do sporazuma v ustavnih vprašanjih.

Pogajanja z muslimani, ki sicer po večini res ne pokazujejo prave volje za opozicijo, so le pesek v oči javnosti in ni verjetno, da bi ta vlada mogla za daljšo dobo resno računati z njimi.

V očigled temu položaju postaja naravnost nerazumljivo ponašanje slovenske skupine zemljoradnikov.

Dr. Vošnjak in Pucelj naravnost intriganško rujeja izza hrbita stvarnega vodje zemljoradniškega kluba Avramovića. Njima je predvsem na tem, da zemljoradniški klub postane lestva, po kateri naj se zadovolje osebne ambicije in vladateljnost peščice nesposobnih in nespretnih liberalnih »samostojnežev«.

Tužna nam majka, če bi taki ljudje res odločevali o usodi slovenskega naroda.

Protirevolucija na Ruskem

LDU Helsingfors, 15. marca. (Havas.) Ponoči od 13. na 14. marca so boljševiki obstreljevali sprednje forte in baterije kronstadtske. Trdnjava je odgovarjala jako energično. Po odredbi poveljnika vojaškega okraja petrogradskega so zasegli v obrambno svrhu vse parnike, katere mora sovjetska Rusija oddati Letonski in ki so prezimili v Petrogradu. Kakor vse kaže, nameravajo boljševiki uporabiti te ladje proti Kronstadtu.

LDU Kodanj, 15. marca. (Wolff.) Iz Helsingforsa se brzojavljajo: Kakor doznava finški »Notis Bureau« iz Moskve, se revolucionarno gibanje neprenehoma širi. Boji v Kronstadtu in Petrogradu so postali zadnje dni jako ljuti. Sovjetska vlada je naredila ponesrečeni poizkus in je poslala artiljerijske častnike iz Moskve v Petrograd. Čete se branijo udeleževati operacij zoper Kronstad. Po dosedaj še nepotrebnih poročilih je Krasnaja Gorka v soboto prešla k revolucionarcem.

LDU Kodanj, 16. marca. (Wolff.) Kakor se brzojavlja listu »Berlingske Tiden« iz Helsingforsa, je baje Trockij stavil upornikom v Kronstadtu nove mirovne predloge na mnogo ugodnejši podlagi nego prej. Nadalje se poroča, da znaša število vojakov v Kronstadtu sedaj 50.000 in da še narašča. Revolucionarci da so popolnoma zanesljivi in med njimi delujoči boljševiški agenti nimajo nobenega uspeha. Obstreljevanje Kronstadta ni naredilo posebne škode. Tudi ni izbruhnil noben požar. V Kronstadtu so celo ženske sodelovale pri obrambi. Kronstadtska vlada je naznanila Rdečemu križu, da si prizadeva vzpostaviti Rusijo. Ona noče spraviti Rusije na rob prepada, kakor so to storili boljševiki.

LDU Varšava, 16. marca. (Brezžično.) Kakor se poroča iz Helsingforsa, so slušatelji vojaških šol, katere so smatrali za popolnoma vdane sovjetski vladi, prešli k vstašem.

LDU London, 15. marca. (Reuter.) Listi poročajo, da se je napad kitajskih najemniških čet na Kronstad izločilo. Zadnje dni so rdeče čete izgubile 8000 mrtvih.

LDU London, 16. marca. (Wolff.) »Daily Mail« je prejel brzojavko iz Bjorneberga na Finskem, ki poroča, da so izpovedali begunci, ki so dospeli na finsko mejo, da je položaj v Petrogradu silno resen. Od dne do dne je pomanjkanje živil in kuriva večje. Mnogo rdečih čet se je zbralo ob finski meji, da bi bile na mestu, če bi se s finske strani primerilo kako presenečenje. — Brzojavka, ki jo je prejel »Daily Express« iz Helsingforsa, poroča, da se je 15. t. m. bila ljuta topniška bitka med Kronstadtom in obrežnimi trdnjavami. Sestrelili so boljševiško letalo, ki je na Kronstad metalo bombe.

Politične novice.

+ Iz tajništva SLS v Novem mestu. Vse naše zaupnike vabimo na sestanek, ki bo na Jožefovo ob pol enajstih v Rokodelskem domu.

+ Nova senzacionalna razkritja. »Napreje«, katerega je ustanovil g. Anton Kristan, je včeraj objavil poročilo, da postane gospod Anton Kristan tudi upravni svetnik »Jadranske banke«, katero vest objavlja »Napreje« zaenkrat v svojo reservo. Po kakšnih potih namerava hoditi g. Kristan, nas ne zanima, pač pa se moramo še nekoliko pobaviti o potih, po katerih je hodil gospod Anton Kristan in privedel v veliko skrb vodilne socialno-demokratske kroge, ker so trpeli, da je popolnoma samovoljno gospodaril v gospodarskih organizacijah socialne demokracije, katere se zdaj, kakor trde poučene osebe, nahajajo v resni nevarnosti, da jih potegne velikanski deficit Nakupovalne zadruge za seboj v propad. Pri »Nakupovalni zadrugi« se g. Kristan ni čisto nič oziral na sklepe izvoljenega direktorja treh oseb pri nakupu blaga in je narokotil sam blago — pri sebi. V Trstu je namreč ustanovil družbo, v kateri so bili gospodje: brata Ferfolja, Podlesnik in pa g. Anton Kristan. Družba je seveda z dobičkom, o katerem trde, da je bil precej velik, dobavljala blago Nakupovalni zadrugi, katera je dobavljala blago veliki socialno-demokratski konsumni zadrugi, v kateri je g. A. Kristan kot predsednik in ravnatelj samostojno gospodaril. Na njegovo samolastno gospodarstvo je že pred več leti opozarjal sedanj ravnatelj »Okrajne bolniške blagajne«, g. Ivan Kocmur, katerega je takrat g. A. Kristan celo tožil. Nedavno je iskal gospod A. Kristan pri Eskomptni banki za svojo gospodarsko organizacijo kredit 8.000.000 kron. Banka je bila voljna, da mu da zahtevani kredit, toda zahtevala je, da se mora vrediti v socialno-demokratski konsumni knjigovodstvo in da bo banka soddločevala pri nakupu blaga. Pogoje »Eskomptne banke« je g. Kristan odklonil in je na svojo pest odprl pri »Kreditnem društvu« svoji konsumni zadrugi večmilijonski kredit. Ko je odbor »Kreditnega društva« to izvedel, je razveljavil ukrep g. ravnatelja Kristana in

prepisal konsumni zadrugi nepravilno odprti račun na ime gospoda Antona Kristana, katerega premoženje cenijo poznavalci njegovih razmer nizko na 15.000.000 kron. Da je bil g. Anton Kristan liberalno mančesterski in ne socialno demokratični politik, dokazuje tudi sledeči fakt. Lani spomlad je bilo zelo aktualno vprašanje ženske volivne pravice. Takrat je sklical g. Anton Kristan, ki je bil v tistem času minister, sestanek zaupnikov v prostore okrajne bolniške blagajne v Ljubljani. Eden zaupnikov je spomnil tudi na rezervirano pisanje »Napreje« o ženski volivni pravici. Ker je dajal smernice pisavi »Napreje« g. Anton Kristan, se je čutil tudi dolžnega, da je odgovoril interpellantu rekoč: »E, seveda, v našem socialno-demokratskem programu zahtevamo žensko volivno pravico, toda saj vsi veste, kako je. Po mojem mnenju moramo napeti vse sile, da v Jugoslaviji ženske volivne pravice ne bo.« Socialno demokratični zaupniki so sicer godrnjali, toda resno se gospodu ministru takrat ni upal nihče ugovarjati. Proti absolutizmu g. Antona Kristana se je vodil zakulisni boj v socialnodemokratski stranki približno poldrugo leto. Vodil ga je predvsem odvetnik g. dr. Korun, kateri je želel sam zasesti mesta, ki jih je imel g. Anton Kristan. Kot iskreni prijatelj delavstvu si pa ne moremo kaj, da ne bi tudi o g. dr. Korunu povedali neko zelo značilno resnično povest. Umevno je, da kadar intervenirajo poslanci za kako organizacijo stranke pri oblasteh, store to brezplačno. Gospod dr. Korun je bil izvoljen za poslanca kot kandidat socialno-demokratske stranke. Kot poslanec je interveniral v neki zadevi socialno-demokratske »Nakupovalne zadruge« v Belgradu in je za svojo intervencijo zaračunal »Nakupovalni zadrugi« malenkost 10.000 kron! Kaj poreče k tem vestem vodstvo JSDS?

+ Pucelj minister — dr. Vošnjak poslanik. LDU Belgrad, 16. marca. Včeraj dopoldne je imel zemljoradniški klub važno sejo, na kateri je došlo do definitivne ločitve slovenskih poslancev. Na čelu z dr. Vošnjakom je osem poslancev izstopilo iz zemljoradniškega kluba in ustanovilo pod predsedstvom poslanca Pucelja svoj posebni klub pod imenom samostojna kmetijska stranka. Dr. Vošnjak je že pred nekaterimi dnevi predložil demokratom pogoje, s katerimi bi s svojimi tovariši podpiral vlado z vstopom svoje skupine v vladni blok. Glavni pogoji so, da dobi njegova skupina eno listnico in da se reši vprašanje svobodnega izvoza iz Slovenije. Ti pogoji so sprejeti. Od Slovencev je ostal v zemljoradniškem klubu samo en poslanec, namreč Drofenik. Govori se, da bo iz te skupine stopil v vlado g. Pucelj. Dr. Vošnjak bo menda dobil mesto kraljevega poslanika v inozemstvu. Včeraj popoldne je izstopil iz zemljoradniškega kluba tudi bosanski poslanec Marko Gaković. Pridružil se bo novemu slavonskemu klubu ali pa demokratom.

+ Sv. Trojica v Haložah. Shod samostojnih. Pretečeno nedeljo, 13. marca t. l. je hotel poslanec — ali — neposlanec Kirbiš iz Prepolj okr. Maribor osrečiti tukaj pri Sv. Trojici v Haložah naše Haložane s svojo modrostjo, ki jo je prinesel iz Belgrada. Pozno na predvečer 13. marca se je razvedelo po lepakih, da namerava omenjeni gospod kmet iz Prepolj zborovati pri Jakobu Fegušu, a končno je poskusil pred svojimi 25 radovednimi poslušalci — ne povsem njegovi pristaši — svojo srečo v gostilni A. Špraha. Tovariši! združili se moramo tesneje in trdneje — tako je prosil — ker dasiravno smo proti vladi — pa ne bo dolgo, ko pridemo do krmila — potem bomo delali. Farbal je navzoče, da so samostojni proti centralizmu, da odločno zahtevajo avtonomijo pokrajin — in to ne le samo v Ljubljani — še celo v Mariboru. Je to po hotenju ministra dr. Kukovca? Ko se je govornika vprašalo od naše strani (K Z) zakaj so samostojni proti verski šoli, proti ženski volivni pravici — je trdovratno vse odklanjal in povdarjal, da ravno samostojni so za verski pouk. Kar so ženske volivne pravice tiče, pa stoji na stališču: Žena je moževa in ona se mora možu vkloniti. Lahko bi se pripetilo, da bi žena drugače volila, kakor mož hoče — in ravno to hočejo po njegovem mnenju klerikali doseči. Torej iz njegovega izvajanja sledi, da žena nima več proste volje. — Kaj ne g. Kirbiš! med vojsko jo je imela, ko je morala sama doma gospodariti — in še celo svojega moža — ali sina na fronti podpirati. Davke plačevati je morala — a voliti pa ne sme. Kaka doslednost! Vsaka dolžnost zahteva tudi nekatere pravice! Kako brihtno mislijo ti samostojni osrečevalci! Glejte! Kaj smo vse za vas storili! Mi smo galico po 22 K prodajali — a kmetijska družba pa po 24 K. Se mu je ugovarjalo, da je galica Kmetijske družbe bila kemično preiskana od inženjerja njihove žlahte, kateri pa je moral priznati, da je po kakovosti veliko boljša — kakor onih samostojnih. Ko so govornika vprašali — o postopanju in delovanju gospoda kmeta — dr. Vošnjaka, je Kirbiš vzkrikel in zavpil: »Kaj pa vi veste, kaj je dr. Vošnjak vse za Jugoslavijo storil?! Hotel je tudi govoriti somišljenik K. Z. — sicer rodom Čeh — a sedaj vnet Jugoslovian ter vzoren gospodar — a mu je

vodja tukajšnjih samostojnežev Jakec Feguš zaklical: »Na Češkem govorite — vi ste Čehi! Oh, kolika razlika med tem gospodom in pa Jakecem! Morda je še o priliki podamo. Za danes bodi g. Jakcu, ki je hodil na Dunaj svoj čas Slovence tožiti, to dovolj, samo pričakujemo ga tudi na shod K. Z., ki se bo vršil dne 19. marca pri Sv. Trojici v Haložah po rani službi božji — tam vtegne bolj natanko zvode, kar so samostojni v Belgradu in doma storili — bolje zakrivil, kakor pa od prepolskega Kirbiša.

+ Razmejitevna komisija in naša vlada. G. ministrski predsednik in minister za zunanja dela, Nikola Pašić, je na predsednika ustavotvorne skupščine naslovil sledeče pismo: »Na vprašanje narodnih poslancev, gg. dr. A. Gosarja in drugov, ki ste mi je sporočili z Vašim pismom št. 2230 od 22. februarja o tem, da bi se imela dati potrebna navodila komisiji za razmejevanje, da se zaščitijo pravice naših državljanov, ki bivajo na črti razmejevanja, imam čast, dati sledeči odgovor: 1. Razmejitevna črta je točno določena po rapalskem dogovoru. 2. Potrebe, razložene v interpelaciji glede na državljane na tem delu mejne črte, so očitne, in se je v tem smislu dalo navodilo našim delegatom v komisiji, ki deluje od 23. februarja dalje. Kraljevska vlada se bo, to se razume, prizadevala, da se bodo te potrebe zadovoljile. Nik. Pašić.«

+ Nagrada kulturnim delavcem centralistom. Znana izjava kulturnih delavcev za avtonomijo Slovenije, katere važnost poizkuša demokratičen tisk zmanjšati, ne da mirno spati voditeljem demokratične stranke. Jezni so na značajne kulturne delavce, kateri so podpisali historičen akt za samopravo Slovencev v okviru Jugoslavije. Ker so pa demokratje mali ljudje malih sredstev, ki žive še popolnoma v »mentality« habsburških svetinj in križcev, obe-tajo zdaj vsem kulturnim delavcem, kateri niso podpisali izjave, po črnorumenem receptu medajle. Ker naš odlični sotrudnik Janez Zgaga tudi ni podpisal izjave, smo Janez Zgaga tudi ni podpisal izjave, smo dajloc.

+ Kdo je separatist in kdo je državotvoren element? Te pojme je »Demokrati-jac« od 13. t. m. v članku: »Lika protiv separatista«, točno pojasnila. V tem članku piše, da je »demokratska« skupščina poslala min. Pribečeviću sledečo resolucijo: »Protestiramo proti vsakemu kompromisu glede avtonomnih vlad. V najhujšem slučaju zahtevamo, da se Lika pripoji — Srbiji.« — Ali z drugimi besedami: »Mi jugoslovanski demokratje zahtevamo Veliko Srbijo.« — Iz te oficijelne izjave demokratske stranke sledi, da je edino veljaven patriot oni, kdor zahteva Veliko Srbijo. Vsi drugi pa so izdajalci.

Dnevne novice.

— Shod v Velikem Podlogu pri Leskovcu. V nedeljo, dne 20. marca ob 2. uri popoldne se bo vršil v Velikem Podlogu shod Kmečke zveze. Pomotoma smo ta shod v zadnjem »Domoljubu« preklicali. Somišljeniki, agitirajte za veliko udeležbo.

— Odprto pismo višjemu in okrajnemu šolskemu svetu v Ljubljani. Pozivljem višji in okrajni šolski svet, da z ozirom na ostuden napad v »Jutru« z dne 16. t. m. pod notico »Ali je volitev zastopnikov na višjem šolskem svetu tajna?« uvedeta proti meni takoj disciplinarno preiskavo ter me, če najdeta pri tem le količkaj nekorektnega, kaznujeta z vsoto strogostjo zakona. — Ivan Štrukelj, nadučitelj na Viču.

— Ustavni odbor. Poslanec Sušnik, član ustavnega odbora, je obolel in se prišel zdraviti v domovino. V odboru ga bo zastopal poslanec dr. Gosar.

— Kamnik. Nekaj novega in zanimivega za vse ljubitelje kršćanske organizacije bo zaključek dvodnevnega poučnega tečaja cvetno nedeljo ob 5. uri popoldne v Kamniškem Domu. To bo nekaka javna produkcija učencev in učenek tukajšnje govorniške šole. Za prijetno spremembo bo skrbel tudi nastop društvenega pevskega zbora iz Nevelj. Vstop vsakomur prost, prosimo pa prostovoljnih darov v prid govorniški šoli. — Dekan. odbor SKSZ.

— Kamnik. Na praznik sv. Jožefa ob 5. uri popoldne ponovi dramatični odsek v Kamniškem Domu lepo ljudsko igro »Lovski tat«. Vstopnice v predprodaji v trgovini Grošek.

— Iz seje deželne vlade z dne 16. t. m.: Deželna vlada je v današnji seji sklenila naročiti Vnovčevalnici za živino in mast, da konča likvidacijo najkasneje do 15. aprila tega leta. — Nadalje je deželna vlada sklenila, da se razpusti Gospodarska komisija za stvarno demobilizacijo ter se preosnuje zavod v državno institucijo; njene posle bo izvrševal vladni komisar. Za vladnega komisarja je imenovala deželna vlada vladnega svetnika dr. Ign. Rutarja.

— Z resnico se je skregal »Jutrove« dopisnik, ki izza plota udira po podpisnem in mu očita nepoštena dejanja. Pozivljam ga, da takoj predloži višjemu šolskemu svetu ves nabrani material ter ga naj tudi objavi v vseh slovenskih listih. Dokler pa tega ne stori, je in ostane v očeh vsega

poštenega viškega učiteljstva — grd obrekovalce in lažnjivce. I. Štrukelj.

— **Princ Jurij v Beogradu.** Dne 15. t. m. je prišel v Beograd princ Jurij, ki bo ostal dalje časa v mestu.

— **Uspostojenost izpiti za obče ljudske in meščanske šole na državnem moškem učiteljskem v Mariboru** se pričnejo v ponedeljek, dne 25. aprila 1921 ob 8. uri zjutraj. Pravilno opremljene prošnje je vposlati do 16. aprila 1921 na Izvrševalno komisijo za obče ljudske in meščanske šole na državnem moškem učiteljskem v Mariboru.

— **Za pírhe.** Občinstvo opozarjamo, da prispeje v kratkem iz Bele Krajine umetniško-narodne pisanice. Naj nihče ne zamudi prilike jih videti in kupiti. Prodajale se bodo v Ljubljani v trgovini P. Magdič pred pošto, in P. Šterk, Stari trg, v korist Jugoslov. Maticice.

— **Iz poštne prometne službe.** S 15. marcem t. l. so se uklinili poštni spoji Velike Lašče—Nova vas pri Rakeku, Nova vas—Stari trg pri Rakeku; s 16. dnem t. m. pa se upostavita poštna spoja Rakek—Cerknica—Grahovo—Bloška polica—Lož—Stari trg pri Rakeku, Nova vas pri Rakeku—Bloška polica. — Ambulanca Maribor—Ljubljana 30 se podaljša s 15. marcem do Rakeka; torej bo vozila imenovana potujoča pošta iz Maribora na Rakek in z Rakeka v Maribor.

— **Iz poštne prometne službe.** S 15. dnem t. m. se je prekinila vožnja Novo mesto—Kostanjevica, s 16. dnem pa upostavila vožnja št. Jernej—Kostanjevica—Kriško. — Isti dan se je uklinila poštna zveza med Velikimi Laščami in Novo vasjo pri Rakeku. Bloke in loška dolina imajo odslej poštno zvezo z Ljubljano preko Rakeka in ne več po dolenski železnici preko Velikih Lašč.

— **Pretep v Kokrci.** Jerneja Mraka in Aleša Strusa so ponoči 2. nov. lani napadli 3 fantje; oba sta bila težko ranjena. Med napadali sta spoznala Janeza Zelnika iz Predoselj, ki je bil za svoje junštvo nagraden v Ljubljani z 8 meseci težke ječe.

— **Star prijatelj sodišč** je France Borštner, mizar v Zagorju, ki je bil dozdaj že 15 krat kaznovan. Ker se je ugotovilo, da je kradel v Mirni in v Izlakah kar na debelo, bo zdaj sedel 7 mesecev v ječi.

— **Tat iz predoseljske okolice.** Leopold Cimžar iz Predoselj je ukradel v Orehovljah Kernu 14 do 16 mernikov pšenice, dalje je kradel tudi v Kranju in v Predoseljah; Marija Cimžar iz Orehovlj je pa ukradeno pšenico prodajala. Leopold Cimžar je bil zato v Ljubljani obsojen na 1 leto, Marija Cimžar pa na 2 meseca težke ječe.

— **Don Pedro II., zadnji braziljski cesar.** Braziljska republika je prepehala iz Lizabone v Rio de Janeiro zemске ostanke zadnjega braziljskega cesarja, dona Pedra II., ki je bil izgnan leta 1889. Don Pedro je vodil kulturni boj zoper katoliške cerkev in je dal dva škofa vreči v ječo. Katoliške redove je skušal uničiti s tem, da jim je bilo prepovedano sprejemati novince. K neki slavnosti je bil pripuščten tudi neki kapucinski pater, ki je porabil to priložnost za posredovanje pri cesarju, da dovoli sprejemanje novincev. Cesar mu je dejal: »Časi za menihe in redovnike so minili.« Pater mu je točno odgovoril: »Veličanstvo, tukaj zunaj pa govore, da so časi za kronane glave minili.« Dona Pedra II. so pripeljali na istem parniku v Lizabono, na katerem je bil pripeljan škof-jetnik Don Vidal iz Olinde v ječo v Rio de Janeiro. L. 1889, je imela katoliške cerkev v Braziliji 8 škofov, danes jih je pa 50.

— **Žalostna usoda ruskih učenjakov.** Petrograjski list »Veda in njeni delavci« je prinesel imena ruskih učenjakov, kateri so umrli od lakote in pomanjkanja v zadnjem času lanskega leta: Prof. V. A. Bernackij (fizik), V. L. Bienski (zoolog), prof. S. A. Vengerov, prof. N. A. Gezechus, N. L. Gikler (fizik), prof. D. J. Dubjavo (astronom), V. A. Modzaboskij (historik), prof. V. V. Polovcov (botanik), prof. E. S. Fedorov, prof. P. K. Sternberg (astronom) in A. A. Šahmatov. »Ako bodo učenjaki in nadalje tako naglo umirali ko doslej« — pravi uvodni članek — »bo naša dežela kmalu brez učenih mož. Življenje učenjakov v današnjih dneh je grozno v fizičnem in moralnem pogledu, zakaj težko dé človeku, kateri čuti, da ima moč, da bi vzdignil gor, pa mu ni mogoče, da bi dvignil scepce peska. Do malega vsi pogrešajo svetlavo in sredi zime prijetno zakurjeno sobo.

Ljubljanske novice.

— **Ij Prvikrat sv. maša v cerkvi sv. Jožefa.** Ljubljansko okrožje JSZ ima ob priliki praznovanja svojega zaščitnika na dan sv. Jožefa ob pol 9. uri dopoldne sv. mašo v govorom in skupnim sv. obhajilom v novi cerkvi sv. Jožefa. Po cerkvenem opravilu je delavski shod v veliki dvorani Ljudskega doma, zvečer ob 6. uri pa čajev večer v prostorih L. ljub. konsumnega društva na Kongresnem trgu. Vabimo vse prijatelje krščanskega delavstva, posebno pa delavstvo samo, da pokažemo javnosti pomen tega dneva za naše vrste.

— **Ij Seja krajevnega odbora S L S za šentpeterski okraj** danes odpade. Prihodnja seja bo danes teden. — Predsednik.

— **Ij Ljudski oder** v Ljubljani ponovi v nedeljo, dne 20. t. m. ob pol 8. uri zvečer v Ljudskem domu Fr. S. Finžgarjevo dramo v treh dejanjih »Veriga«.

— **Ij Katoliško društvo rokodelskih pomočnikov** ima, kakor vsako leto, tudi letos na praznik sv. Jožefa, v soboto, dne 19. t. m., cerkveno slavnost v Križanski cerkvi. Zjutraj ob pol 7. uri je sv. maša in skupno sveto obhajilo članov. Pri sv. maši poje društveni pevski zbor.

— **Ij Šentpetersko prosvetno društvo** priredi na sv. Jožefa, dne 19. t. m. ob pol 8. uri zvečer v Ljudskem domu I. Willhardovo igro »Bele rožice«, slika iz življenja v 4 dejanjih. Predprodaja vstopnic pri gd. Strahovi, Sv. Petra cesta 77 od četrtka naprej vsak dan od 4. do 6. ure popoldne. Na praznik pa v šentpeterski prosveti.

— **Ij Slomškova zveza.** Danes popoldne ob 5. uri seja v tajništvo. Vabno! (K)

— **Ij Občni zbor »Samopomoči«** se vrši v ponedeljek dne 21. t. m. ob 8. uri zvečer v mestni posvetovalnici. Zadržniki se pozivajo, da se tega prvega občnega zbora polnoštevilno udeležijo.

— **Ij Zveza služkinj.** Skupina A (Sv. Petra skupina) vabi vse članice na sestanek, ki se vrši v nedeljo ob 3. uri v št. Peterski prosveti. Vabljeni so vse članice te skupine. — Odbor.

— **Ij Izredni občni zbor društva »Sloga«** je v četrtek, dne 17. t. m. ob 5. uri v šentjakovski šoli. Vabimo vse članice društva, kakor tudi vse druge žene, ki se zanimajo za žensko gibanje v Sloveniji. Dnevni red: Reorganizacija »Sloga«. (K)

— **Ij Elizabetna konferenca** pri sv. Petru v Ljubljani ima izredno sejo v četrtek, dne 17. marca 1921 ob 6. uri zvečer v društvenih prostorih. (K)

— **Ij Tega drugod ni...** Šmarna gora je priključena izletna točka živahnih ljubljancev. Prihajajo pa tja gori tudi drzni neslaneži, ki spadajo samo na gmajno. Nedavno je došlo nekaj takih priskutnežev obojega spola po službi božji v cerkev, kjer so se tako škandalozno obnašali, zraven pa norčevali iz molitve, da mora človeka rdečica oblitati in jeza pograbit, če ima še količkaj čuta za dostojnost, četudi bi verskega čuta ne imel. Takih škandaloznih prizorov bi menda ne našli nikjer drugod po svetu. Ali morajo ravno napol olikane (?) mestne srajce ljubljanske nositi zastavo proststva in sirovosti! To so kavalirji, ki se hočejo z neotesanostjo postavljati in bahati pred nič boljšimi mestnimi deklinami! — Predstojništvu cerkve bi bilo skoraj svetovati, naj bo svetišče po službi božji zaprto, če se bodo ponavljali taki žalostni prizori.

— **Ij Podivjana mladina.** Prejeli smo: Izprehaala sem se po Gradu. Pri znamenju sv. Antona srečam nekaj dijakov, starih 12 do 13 let, — vsi seveda cigarete v ustih. Eden izmed njih se oglasi: »Dajmo vreči tega (svetnika) ven in namalajmo hudiča noter.« Enako so se pri drugi kapelici norčevali iz božjih nauk. Starši, kje ste?

— **Ij Umrli so v Ljubljani:** Marija Cotman, občinska uboga, 82 let. — Ivan Jamnik, hiralec, 13 let. — Marija Pečnik, posestnica, 68 let. — Anton Koračin, bivši trgovec, 44 let. — Alojzij Jungwirth, tobovarne ravnatelj v p. 67 let. — Terezija Kravanja, kuharica, 38 let. — Josip Kersnik, čuvaj, 40 let. — Ana Kadunc, šivilja, 22 let. — Albertina Hengthaler, vdova mestnega blagajnika, 85 let. — Alojzija Pintar, zasebnica, 47 let. — Marija Zajc, delavka, 56 let.

— **Ij Centralizem na shodih in v praksi.** Pod tem naslovom smo poročali v torkovi številki »Slovenec« o tem, kako se je neki ljubljanski kavarnar jezil na centralistične carinske uredbe, ki pa sicer centralizem najbolj goreče zagovarja. Karakteristično je, da se je s to notico čutil prizadetega znani pristaš »državotvorne« ideje g. Krapež, lastnik Narodne kavarne in najemnik kavarne Zvezda in spec. V »Sl. Narod« piše namreč ta gospod, da se je pač pritožil proti carinskim razmeram, da pa Srbe previsoko ceni, da bi jih mogel napadati v tonu, kakor mu to očitá »Slovenec« nepošteni informator. — Komentar na obrambo g. Krapeža je nepotreben. Povdarjamo samo, da nismo imena g. Krapeža imenovali in se je sam javil javnosti. Sicer pa vzdržujemo svojo trditve, četudi g. Krapežu, teoretičnemu centralistu in praktičnemu avtonomistu, ni po volji.

— **Ij Tatvina v frančiškanski cerkvi.** Stražnik Franc Vogrič je ustavlil v Dravljah Fr. Eržena, roj. l. 1884 v Kropi, ker je nosil sveženj, ki se je zdel Vogriču sumljiv. Ko so odprli sveženj, so našli v njem med drugim bel oltarni prt. Okrajni policijski nadzornik g. Ljubič je pri zaslišanju ugotovil, da je bil Eržen že 5 krat kaznovan in da je dne 12. t. m. ukradel v frančiškanski cerkvi z oltarja prt. Oškodoval je s tatvinami tudi nekega Vičana, ukradel odejo gostilničarju Čebalu v št. Vidu, na Figovčevem dvorišču je pa ukradel z nekega voza konjsko odejo.

— **Ij Tatinska služkinja.** Zofija Kovač, rojena dne 15. majnika 1884. l. pri Sv. Le-

nardu pri Trbovljah, je vzela koncem meseca decembra 1919 službeno knjigo svoje sestre Marije in je šla služiti v Ljubljano. Služila je pri gospe Fani Flapper v Kolodvorski ulici za natakarico, toda službo je popustila, ne da bi bila poravnala svoji gosposdinji račun 200 kron. Daje je ogolufala tudi gostilničarko Franjo Kovač v Rožni ulici za približno 1000 kron. Velikansko tatvino je pa izvedla Zofija Kovačeva pri lekarnarju Mirku Viktorinu v Karlovcu, pri katerem je služila. Odnesla je obleke v vrednosti 31.750 kron.

— **Ij Pretep v Kurji vasi.** Fantje iz Štepanje vasi so se te dni ponoči stegli pred gostilno Jakoba Gerjanca. Ko je prišel nadstražnik Humar fante miriti, so stekli, le dva sta bila tako vinjena, da nista mogla uteči, bila sta pa tudi na glavi poškodovana.

Najnovejša poročila.

IZ USTAVNEGA ODBORA.

LDU Beograd, 16. marca. (ZNU) Na današnji seji ustavnega odbora, ki je trajala od 9. do 13. je bilo sprejetih pet členov socialno - gospodarskega oddelka ustave.

SODNA RAZPRAVA PROTI HRVATSKIM KMETOM.

Zagreb, 16. marca. (Izv.) Danes se je pričela pred sodiščem razprava proti kmetom radi zločina vstaje pri Bjelovaru in Vukovaru.

ČESKA NE MOBILIZIRA.

Praga, 16. marca. (Izv.) V seji obramb. odbora v senatu je izjavil minister za narodno brambo na vprašanje nemških socialistnih demokratov kategorično, da so vse vesti o mobilizaciji Češke neresnične.

SPREMENBA ČESKE VLADE.

Praga, 16. marca. (Izvirno). »Tribunac« javlja k reorganizaciji sedanje uradniške vlade na Češkem, da se bodo izvršile izpremembe, kadar bo dovoljevalo to zdravstveno stanje predsednika Masaryka. Za predsednika uradniškega kabineta se bo imenoval češki diplomat, ki slušbuje v inozemstvu.

OBILICA VOLNE NA ČESKEM.

Bratislava, 16. marca. (Izvir.) Posestniki ovac, ki bodo strigli ovce meseca aprila, bodo dobili veliko več volne, kakor je dosedaj ponudb zanjo.

ČESKO-MAZARSKI DOGOVORI.

Praga, 16. marca. (Izvirno) V Brucku ob Litvi so se vršila včeraj pogajanja med vladnimi zastopniki Češke in Mazarske, ki so se zaenkrat končala. Zunanji minister dr. Beneš in minister dr. Hofovetz ter ministrski predsednik grof Teleki in minister za zunanje posle dr. Gratz so se dogovarjali o odnošajih obeh držav ter se sporazumeli o modalitetah amnestije zaradi političnih zločinov ali prestopkov obsojenih oseb in glede vprašanja ukinjenja kazenskih postopanj, uvedenih zaradi nacionalnih deliktov, kakor tudi glede vprašanja iz narodnih razlogov interniranih oseb. Zedinili so se tudi glede vprašanja o povratku beguncev in izgnanih oseb. Določili so štiri komisije za pretres juridično-političnih, gospodarskih, finančnih in prometnih vprašanj. Ti odseki se bodo posvetovali v Pragi in v Budimpešti. Konečno so sklenili, da se bosta v Budimpešti in Pragi obstoječi diplomatski zastopništvi preobrazili v poslaništvi.

MEDNARODNO POSOJILO ZA AVSTRIJO.

Dunaj, 16. marca. (Izvirno) Iz Londona se poroča, da je avstrijski zvezni kancelar dr. Mayr poročal v seji strokovnjakov glede mednarodnega posojila za Avstrijo. Avstrija ponuja v zastavo monopol na tobak in sol in dohodke državnih železnic. Na monopole za petrolej in sladkor se misli in se lahko tudi zastavi. Brez monopolov, katerih dohodki še niso znani, gre za dohodke za več kakor 12 milijard. Rezultat londonske konference je, da je Avstriji za nekaj mesecev zagotovljena prehrana in pa premog.

VRILIKI KNEZ NIKOLAJ NIKOLAJEVIČ UMRL.

Dunaj, 16. marca. (Izvirno) Iz Varšave se poroča, da je v Italiji umrl veliki knez Nikolaj Nikolajevič.

RUSKO - POLJSKA MIROVNA POGODBA.

Dunaj, 16. marca. (Izvirno) Iz Rige se poroča: Tajništvo rusko-poljske mirovne konference naznanja, da so dela konference končana. Določeno je, da se bo pogodba podpisala v petek.

VENIZELOS GUVERNER SMIRNE.

LDU Pariz, 16. marca. (Havas.) Journal objavlja brzojavko, po kateri kroži v londonskih uradnih krogih vest, da namestnik vrhovni svet Venizelosa imenovati za guvernerja svobodnega mesta Smirne. Ta vest je med grškim odposlanstvom zbudila razburjenost, ker se boji, da bo nova pokrajina pod upravo Venizeloso postala neodvisna in Konstantinu sovražna.

VOJNO STANJE V JULIJSKI BENEČIJI ODPRAVLJENO.

LDU Rim, 15. marca. (Stefani.) Uradni list objavlja odredbo, v kateri se izjavlja, da je vojno stanje v anektiranih pokrajinah Julijske Benečije odpravljeno. Nadalje je določeno, da je splošna mobilizacija armade prenehala dne 25. marca.

ANGLEŠKO-RUSKA TRGOVINSKA POGODBA.

Dunaj, 16. marca. (Izv.) Iz Londona poročajo, da bosta angleški trgovinski minister in ruski odposlanec Krasin danes končno podpisala angleško-rusko trgovinsko pogodbo.

OGRSKI POVERJENIK USTRELJEN NA RUSKEM.

Budimpešta, 16. marca. (Izv.) Po poročilih iz Rusije je bil pri Petrogradu nekdanji narodni poverjenik Pogany od revolucionarjev ujet in ustreljen.

UMOR TALAAT PAŠE.

Berlin, 16. marca. (Izv.) Nekdanjega velikega vezirja Talaat pašo je umoril armenski visokošollec Tihirjan iz masševanja radi grozodejstev, ki jih je veliki vezir izvršil nad Armenci.

Katoliški vestnik.

Obnovitev družin v duhu Kristovem — ta glas iz ta kile se širi danes po Franciji, ki je prepuščena, da je opustošenje štiriletno vojne v pravem oziru neizmerno huje, nego materialna škoda. Ustanavljajo se »Zveze družinskih očetov«, ki obetajo obilo dobrih sedov. Misel je srečna in bi jo bilo treba udeležiti povsod; kajti izboljšanje razdrapane sloveske družbe se bo doseglo edinele, če se družinsko življenje postavi na pravo podlago. V Parizu ima vsaka skupnja svoje društvo družinskih očetov; vsa društva se bodo spojila v močno zvezo s skupnim predstojništvom. Za te organizacije se ogrevajo celo židje in protestantje, ki imajo tuj za dobro vzgojo otrok. Očete zahtevajo družbe za školsko mladino, vlasti pa za naraščaj, ki je že izvenšolske dobe. Odlučni katoličani, n. pr. general Castelnau, so se odločili, da pristopijo k gori omenjeni zvezi.

Prelat Jožef Schleicher, znani parlamentarec, pisatelj in borilec za katoliško stvar, je nastopil 18. februarja 80 leto.

Apostolski škof. Poročali smo že, da je na Svečeno umrl milanski nadškof kardinal Ferrari. O njegovem vzornem delovanju pričajo tudi sledeči podatki: Vsako vas svoje škofije, brojejo 800 župnij, celo najoddaljenejšo gorsko vasico, je sam osebno večkrat obiskal. Vseh je na dan po šestkrat pridigoval. Veliko dobrega je storil tudi v svoji dolgotrajni bolezni; ves Milan se je takorekoč zbiral okrog njegove bolniške postelje... Povetil je 243 cerkev, 102 je dal nanovo ozidati; konsekriral je 25 školov, sv. mašniško posvečenje podelil 1935 kandidatom in 512 redovnikom. Od njegovih duhovnikov je dosegel škofovsko dostojanstvo 23 članov. — Pred smrtjo še mu je kongregacija sementiš v visokih sol izročila dekret za ustanovitev katoliške univerze v Milanu, ki bo posvečena presv. Srcu Jezusovemu. Hkrati je papaz poslal vseučiliškemu odboru znesek 100.000 lir.

Zastopstvo Združenih držav Severne Amerike pri Vatikanu se utedne kmalu zagotovi. Novi predsednik Harding se je izjavil: »Število katoliških Američanov je tako veliko, da je vprašanje zastopstva pri Vatikanu postalo nujno. Temo se ne more nihče ustavljati, ko se za to odločuje cela Francija.«

Viseki obiski v Rimu. Ker so se modalitete za obiske katol. vladarjev, ki pridejo v Rim, omilile, pričakujejo za gotovo, da se bo v kratkem podal v Rim španski kralj Alfonso, ki bo sprejel pri papožu in pri ital. kralju. V kratkem se napoti v Rim tudi belgijski kralj.

Prosveta.

pr. Mat. Drama v treh dejanjih. Spiral Ksav. Meško. — Kat. društvo rokodelskih pomočnikov v Ljubljani je v nedeljo, 13. marca, uprizorilo v Rokodelskem domu Meškovo dramo »Matia« z velikim uspehom. Vsebina drame je globoko zamišljena in potrebuje spretnih igralcev. Meško skuta v svoji drami »Matia« podati dokaz, da ljubzen do svoje domovine preseže tudi idealno ljubzen do svojega bližnjega — vzora. Problem ljubzen do domovine, do svojega naroda, do svoje rodne grude, do svoje matere-zemlje, to je jedro Meškove »Matie«. — In ta problem so vsi igralci dobro izrazili. Tinka, ki je bila torišče cele drame, Milan in Ivan, ki sta hotela njeno partnerja krepko sekundirati, kakor tudi Silva, ki je bila vogel, okoli katerega se je vse dejanje sukalo, vsi so se izbor-no držali kot igralci umetniki. Seveda je tudi vde-va — olozna — zapuščena — gospa Strelčeva — kot mati-domovina dostojno in srečno podala vzor matere-domovine, okrog katere se v veseljem in zaupanjem zbirajo njeni otroci. — Tudi župnik V. Rudolf, kot mentor gospe Strelčeve in njenih otrok je izborno rešil svoje posredovalno vlogo. — Vdrugič bi želeli samo dvoje malenkosti, ki naj bi se bolj ali manj izrazili markirali: Križnik, logar naj bi bil v svoji vlogi kot nemikutar nekoliko bolj nemikatarsko izrazil v svojem nastopu. Tako bo neoslagla med njim in Tinko ob ločitvi bolj nazorno. Milan pa, ko se vrne iz ječe kot ubežnik, ne sme tako hudo hropeti in kašljati, da se ga skoro ne razume. Njegova slabost, bolezen in nesreča se dá bolj mlo izraziti. Tudi cigan Šandor nam ni popolnoma ugaal. Napravil je bolj vte slabega »umetnika« — kot cigana. V splošnem pa je bilo občinstvo s predstavo zelo zadovoljno, ginejo do solz. Kat. društvo rokodelskih pomočnikov je lahko ponosno na predstavo Meškove drame »Matia«. Vidi se, da ima v osebji č. g. V. Tomca doberga in spretnega režiserja, ki se resno trudi nuditi svojim članom, kakor tudi drugemu občinstvu res nekaj rečnega, globkega, lepega in vzgojnega za orce in domovino. Meškova drama »Matia« pa bi zaslužila zlasti v sedanjih časih, da bi se večkrat igrala po naših podeželskih odlik. Rodila bi obilo dobrega sedu. Morda se dvigneje igralci »Rokodelskega odra« ter pobite kam na deželo gostovati! — D. R.

Učiteljski vestnik.

Zborovanje ljubljanske podružnice Slovenske zveze. Predaval je g. nadučitelj Fortunat Lužar: Srbske narodne pesmi s posebnim ozidrom na ciklus jugoslovanskega narodnega junaka kraljeviča Marka. Po zgodovinskem uvodu in pojasnilu nekaterih manj znanih izrazov je prelateljal predstavil odlomke iz verzov iz narodnih pesmi o

življenju in borah tega junaka. Zanimivo je stalo pred nami njegovo razmerje z očetom in materjo, njegova pravična sodba o pravnem nasledstvu za sarjem Dušanom itd. Zelo umešna je bila primera narodnih pesmi z dramo Djure Dimovića, ki jo je izdala Matica hrvatska in pa z vsebino satire srbskega satirika Rodaj Domanovića. Kako prav bi bilo, da bi napravil kak tak junak nov obisk ali pohor med nas slabotni naraščaj in rešil svet raznih zavisti, podlosti in nasilstva. Po prečevanju je gospa profesorica Stupca navduševala za pogoste sestanke, predsednik pa je pozival, da se naj učiteljstvo pogloblja v strokovno in splošno literaturo ter je navajal, na katere liste bi naj bilo vse krščansko-nasledstvo učiteljske naročeno. S posebnim poudarkom je priporočal znanstvene revije »Čas«. Prihodnje zborovanje po Veliki noči.

Dijaški vestnik.

d Ribniška podružnica S. D. Z. ima svoj občni zbor v sredo, 23. marca ob pol dveh popoldne v Ribnici. Dnevni red: 1. Poročila odbornikov. — 2. Poročila revizorjev. — 3. Volitev novega odbora. — 4. Sklepi. — Vabim vse gg. starešine, visokošolce in srednješolce, da se obnega zboru zanesljivo in polnoštevilno udeležijo. — Predsednik d Mariborske podružnice SDZ vabi na redni občni zbor, ki se vrši v soboto dne 19. marca ob pol 5. uri popoldne v dvorani JSZ v Spilavarski ulici. Običajni dnevni red poleg referata tovariša Šedivya. Kulturalni boj in naše delovanje o počitnicah. Delžnost vsakega člana je, da se obnega zboru udeleži. Gg. starešine in duhovščina iskreno vabljena!

Orlovski vestnik.

Sentridsko orlovsko okraje priredi na svetno nedeljo okrožni organizatorični tečaj. Spored: Od 1.—2. ure govori brat V. Zabret, od 2. do 3. ure brat prof. Tome, od 3.—4. ure brat J. Pirč. Ob 4. uri se vrši okrožna odborova seja. Opozorjam okrožne odseke, da pošljejo gotovo vsaj po tri zastopnike! — Predsednik.

Gospodarstvo.

BORZA.

LDU Zagreb, 16. marca. (ZNU) Devize: Berlin 230—230.50, Budimpešta 35.50 do 36, Italija 536—538, Newyork 143.50 do 145, Pariz 1010—1030, Praga 188.50—189, Svica 2460—2490, Dunaj 20.65—20.75. Valute: dolarji 141.25—141.75, avstrijske krone 21—21.50, bolgarski levi 168—0, carski rublji 70—74, češkoslovaške krone 177—0, francoski franki 0—1060, napoleonori 486—492, nemške marke 224 do 226, rumunski leji 0—198, souvereigni 590—0, italijanske lire 532—535, turške lire 530—0.

LDU Curih, 16. marca. (ČTU) Devize. Berlin 9.32 $\frac{1}{2}$, Holandija 201, Newyork 584, London 21.80, Pariz 40.90, Milan 21.65, Bruselj 42.80, Kodanj 101.50, Stockholm 133.50, Kristianija 95, Madrid 31.50, Buenos Aires 210, Praga 7.70, Varšava 0.69, Zagreb 4, Budimpešta 1.42 $\frac{1}{2}$, Bukarešta 7.95, Dunaj 1.35, avstrijske krone 0.85.

LDU Praga, 16. marca. (ČTU) Devize. Amsterdam 2651, Berlin 121.75, Curih 1308.50, Milan 282.50, Pariz 536.50, London 300.50, Newyork 75.50, Belgrad 209.50, Bukarešta 103, Solija 93.25, Dunaj 10.55, Varšava 8.50, Zagreb 52, Budimpešta 18.25. Valute. Holandski goldinarji 2646, nemške marke 121.75, švicarski franki 1303.50, italijanske lire 279.50, francoski franki 533.50, angleški funti 298.50, ameriški dolarji 73.50, jugoslovanski dinarji

200.50, rumunski leji 103, bolgarski levi 89, avstrijske krone 10.55, poljske marke 7.50.

LDU Dunaj, 16. marca. (ČTU) Devize: Amsterdam 24.450—24.550, Zagreb 488 do 492, Berlin 1117—1123, Budimpešta 706 do 710, Pariz 4880—4920, Praga 919.50 do 925.50, Solija 852.50—862.50, Varšava 79 do 81, Curih 12.075—12.125. — Valute: ameriški dolarji 698—702, bolgarski levi 825—835, nemške marke 1117—1123, angleški funti 2750—2770, francoski franki 4855—4895, holandski goldinarji 24.350 do 24.450, italijanske lire 2620—2640, jugosl. dinarji 1940—1960, poljske marke 82.50 do 85.50, rumunski leji 930—940, carski rublji 317—322, švicarski franki 12.025—12.075, češkoslovaške krone 917.50—923.50, madžarske krone 169—171.

g Uspesoblenosti izpiti za poučevanje na kuhinjskih in gospodinjstvih šolah za meščanske stave se vršijo na mestnem dekliskem liceju v Ljubljani. Kandidatnje se pripuste k temu izpitu le pod sledečimi pogoji: 1. Potrdilo o državljanstvu SHS. 2. Potrdilo o doseženi starosti 20 let. 3. Potrdilo o pridobljeni predizobrazbi na kakem smotru meščanskih šol odgovarjajočem zavedu s pravico javnosti. 4. Potrdilo, da je kandidatka dovršila gospodinjstvo šolo s pravico javnosti. 5. Potrdilo, da je obiskovala kandidatska seminar za izobrazbo učiteljice za kuharske in gospodinjstve šole; ali pa 6. potrdilo, da se je vporabilo kandidatko skozi najmanj 10 mesecev kot popolnoma zaposleno pomožno učno moč na kuharski ali gospodinjstvi šoli s pravico javnosti. Koleka prosti prošnji, ki jo je nasloviti in vpsolati na ravnanstvo mestnega dekliskega liceja v Ljubljani do 31. marca 1921 je priložiti še: a) krstni list, b) letniročni popis življenja, c) zdravniško spričevalo o fizični sposobnosti, d) šolska in vsposobljenostna spričevala, e) domovinski list.

g Podelitev koncesije kr. carinskega posredništva v Ljubljani. Generalna direkcija carin v Belgradu je podelila z odlokom C Br. 14.871 tukajšnjemu špedicijskemu in komisijskemu podjetju F. & Uher v Ljubljani, Selenburgova ulica 4 koncesijo kr. carinskega posredništva.

g Nova tovarna. Tvrda Sajovic & Komp. je napravila na Celovški cesti št. 26a (Spodnja Šiška) tvornico kovinskih izdelkov. Tovarna je opremljena z najmodernejšimi stroji in tehničnimi pripomočki, ima lastno topilnico in livarno, brusilnico in galvanotehnično delavnico. Kakor čujemo, se bo pečalo podjetje z izdelovanjem sitonskih glav in sprejemalo v popravila aparate za sodavčarstvo in gostinčarsko obrt, za kar ni bilo v Jugoslaviji doslej še nobene tovarne. Z obratom se prične v kratkem. Pozdravljamo novo industrijo, s katero bo storjen zopet en korak na poti naše narodnogospodarske emancipacije.

Meteorološko poročilo.

Ljubljana 306 m n. m. viš.

Čas opazovanja	Barometar v mm	Termometer v C	Relativna vlaga v C	Nova, vetrov	Padavina v mm
15.3. 21 h	745.1	6.4	1.4	jasno	—
16.3. 7 h	748.6	—1.5	1.1	megla j. z.	—
16.3. 14 h	748.4	15.8	2.2	jasno z.	—

»Na poti v večnost«. Spisal L. Poulin. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Cena vezani knjigi K 26.—. Dames, ko je med nami toliko razdvojenih, nemirnih in obupanih sre, toliko dvomov in negotovosti, zlasti v verskem oziru, naj bi ne bilo slovenske hiše, ki ne bi imela te knjige.

Priporočajo se sledeče domače tvrdke:

(Za dvaznato objavo v jednu se računa 3 kron.)

Za dvaznato objavo v jednu se računa 3 kron.)

ELEKTROTEHNIKA

Verbaj A., Gospodarska c. 13.

FOTOGRAFSKI ATELJE:

Grabec Franjo, Miklošičeva c. 6.

JAVNA SKLADIŠČA

»Balkan«, I. Ljublj. javno skladišče, Dunajska c. 33. (Tel. 366.)

KLEPARJI

Korn T., Poljanska cesta 8.

Remžgar & Smerkol, Flor. ul. 13.

KNJIGARNE

Jugoslov. knjigarna, Pred škofijo.

KNJIGOVEZNICE

Knjigovoznica K. T. D., Kopitarjeva ulica št. 6.

KONFEKCIJSKE TRGOVINE

Olup Josip, Pod Trančo.

LEKARNE

»Pri Mariji Pomagaj«, Reslj. c. 1.

MODNI SALONI

Götzl Marija, Zidovska ul. 8 in 7.

MODNI SALON ZA OBLEKE:

Rodič Zdenka, Gradišče 8/B, I. n.

PARFUMERIJE IN KOSMETIKA

»Uranus«, Mestni trg 11.

SLIKE ZA LEGITIMACIJE.

Hibšer Hugon, fotograf, Valvazorjev trg 7, naspr. Križ. cerkve.

STAVBENA PODJETJA

Bren Pavel, mestni stavbenik, Novo mesto—Gradac.

Treo Viljem, arhitekt, mestni stavbenik, Gospodarska cesta 10.

Jakob Vodopivec, Zagorje ob Savi.

SOBNO SLIKARSTVO

Košak Ivan, Bleiweisova cesta 15.

Zuran Martin, Mestni trg 12.

SPEDICIJSKA PODJETJA

»Balkan«, Dunaj. c. 33. (Tel. 366.)

Uher F. & A., Selenburgova ulica 4. (Tel. 117.)

TRGOVINE S PAPIRJEM

»Uranus«, Mestni trg 11.

TRGOV. Z URAMI IN ZLATNINO

Cerne Lud., Wolfova ulica 3.

Pakiž Ivan, Stari trg št. 20.

TRGOV. Z DEZN. IN SOLNEN.

Mikuš L., Mestni trg 15.

TRGOVINE Z ŽELEZNINO IN CEMENTOM.

Eriavec & Turk pri »Zlati lopatic«.

Valvazorjev trg št. 7.

Sušnik Alojzij, Zaloška cesta 21.

ZALOGA POHISTVA.

F. Fajdiga sin, Sv. Petra cesta 17.

ZALOGA VOLNENIH IN SVILENIH SIT.

Schuster Anton, Stritarjeva ul. 7.

Dobra kuharica in pridna hišna srednje starosti se sprejmeta takoj na graščino pri Ljubljani. Plača po dogovoru. Naslov pove uprava lista pod št. 975.

Dobro ideča trgovina v velikem trgu Slovenije s stanovanjem se radi boleži v družini takoj odda v najem. Reflektanti naj si takoj osebno ogledajo. Naslov v upravnistvu tega lista pod št. 955.

Omara s predali (Schubladkasten) se po nizki ceni prodaja. Naslov pove uprava lista pod št. 991.

Učenca v trgovino z mešanim blagom in lesom sprejme Jos. Osolin, Laško.

Kočijaža k dvema konjema, poštenega in delavnega, išče za takoj tvrdka Ant. Kršper, Ljubljana, Mestni trg št. 26.

Brez posebnega obvestila.

Naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znanem, da je naša draga soproga, oziroma mati, stara mati, sestra in teta, gospa

Alojzija Pintar roj. Hrastnik

soproga posestnika in trgovca v Kamniku

danes, dne 16. t. m. po dolgi mučni bolezni, previdena s sv. zakramenti za umirajočo v 47. letu starosti mirno in bogu vdano umrla.

Pogreb naj bo vršen v petek dne 18. t. m. ob 3. uri popoldne iz hišnice sv. Jožeta na Vidovdanski cesti na pokopališče k Sv. Križu.

Priporočamo jo v blag spomin in molitev.

LJUBLJANA-KAMNIK, dne 16. marca 1921.

Žalujoči rodbini Pintar-Hrastnik.

Sportni avtomobil

pod ugodnimi pogoji na prodaj. Več se poišče: pisarna Podlesnik & Co., Ljubljana, Knašjeva ulica št. 4.

Razpisuje se služba

cerkvenika in organista

na Mirni. Nastopiti o sv. Juriju. Plača: stanovanje, 2 njivi, nekaj seče (košenilne) drva ca. 60 mernikov žita, in stola.

Računovodja

se išče. Zraven plače deputatno stanovanje, kurjavo in zemljišče. Prošnje je vložiti na »Gozdarski urad v Soteski« pošta Toplice pri Novemestu.

Popolnoma zmožna **prodajalka**

za mešano blago, zlasti za manufakture, poštena in pridna, se sprejme takoj v stalno službo. Plača po dogovoru. Ponudbe na Ivan Lavrič, trgovec, Cerknica, Notranjsko.

išče se

stavbeni risar

eventuelno tudi samo za popoldanske ure. Pismene ponudbe z navedbo sposobnosti in zahteva plače na O. rtio centralo v Ljubljani, Pražakova ulica 3.

Hiša

z vsemi gospodarskimi poslopji, njivami, gozdi in travniki se po ugodni ceni prodaja. Franc Mrzlikar, Lesno brdo 27, Vihnika.

Hiša z vrtom

se prodaja v Novem Vodmatu, Ciglerjeva ulica št. 108.

Mimosa

atelje za slikanje in gradbo gledaliških odrov. Žalna, p. Višnjagora, Dol. Prospekti na zahtevo.

Delavnica za moderna in umetno klepana kovinska dela

u. etno in stavbeno ključavničarstvo (Vrabilzelecur), prevzemanje vse v to stroko spadajoče predmete in popravila. Priporočam se

IVAN KONIKVAR, Ljubljana, Konjušna ulica št. 1.

Naročajte »Slovenca«!

Mestni stavbenik

JAROSLAV BREUER

Ljubljana, Vojaška ulica 16a

(za prejšnjo belgijsko vojašnico) izvršuje vse podtalne in visoke stavbe ter izdeluje tozadevne načrte.

Brzjav: Breuerstavba. — Int. tel. št. 447.

parni mlin in žaga

Natančneje pojasnila pri g. I. Strumbelj gostilničar, Ig pri Ljubljani.

Gostilno

na račun ali v najem prevzame stroke večja oseba. Oddajalec mora vino dobavljati. Naslov v upravi pod št. 954

JABLANE

4 letne (Ananas, Benmanova raneta, Bobovec) kakor prvovrstna domača zelenjadna semena, vsakovrstne cvetice v lončkih priporočajo po zmernih cenah: Ivan Janežič, vrtnar, Mengeš 132.

Zahtevajte proračun za objavo oglasov.

Zahvala.

Vsem onim, ki so stali na strani ob času mučne bolezni in prežgodnji smrti nepozabne soproge, matere in stare matere, gospe

Marije Petschnig vdov. Plehan

vsem, ki so jo spremlili na zadnji poti k večnemu počitku, posebno dr. M. Rusu, zadrugi slaščičarjev, za prekrasni venec, častiti duhovščini, pevskega društva »Ljubljanski Zvon«, ter vsem sočustvujočim, izrekamo tem potom najiskrenejšo zahvalo.

Rajko Petschnig in Terezina Klein roj. Plehan.

Pohištvo

dobro ohranjeno, se bo prodajalo na javni dražbi dne 18. marca 1921 v petek dopoldne ob 9. uri v skladišču g. Rajmunda Ranzlgerja, Cesta na južno železnico.

KOVINO - RUDO - KEMIČALIJE

belo kovino v zajamčeni zlitini

TOCH & BLUMENFELD

Naslov za brzjavke: METROG. Wien II, Zirkusgasse 3.

Pozor!

Dospela je velika pošiljatev raznih gumbov, igel, modnih stvari, vezenin, finih žlic, riščic za čevlje, zapon, toaletnih stvari, čevljarskih potrebščin in orodja itd. Za obilen obisk se priporoča tvrdka

Jos. Petalinc, Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 7.

Najnižje cene na drobno in na debelo

Kdor rabi

ZLATOROG-MILO

podaljša trajnost svojega perila.

Glavno zastopstvo za Kranjsko:

R. Bunc in drug, Ljubljana, Gospodarska cesta št. 7.

Zlatorog

Zlatorog